

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 25, 38, 43, 44, 52, 53, 56 IR 64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 56⁴ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Projektas Nr. 1), LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 24, 38, IR 47 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1261 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Projektas Nr. 2) IR SUSIJUSIO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO (toliau – Projektai) (TAP-22-1395, 22-1394, 22-1393; TAIS-22-10701, 22-8024(2), 22-8025(2))

Nr. NV-2280

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Projekto Nr. 1:

1. Siekdami teisinio reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo, taip pat įvertindami Projektais siekiamą tikslą – atsisakyti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai nebūdingų politikos įgyvendinimo funkcijų, siūlytume papildomai apsvarstyti ne tik Projekto Nr. 1 3 straipsnio (keičiamo įstatymo 43 straipsnio) 7 dalies ir Projekto Nr. 1 7 straipsnio (keičiamo įstatymo 56 straipsnio) 8 dalies keitimo galimybes, *bet į Projektų paketą įtraukti ir neatsiejamai su aptariamomis nuostatomis susijusio Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą*, kuriuo būtų siūloma tobulinti šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalį ir 26 straipsnio 1 dalies 15 punktą (o esant poreikiui, ir kitas 26 straipsnio nuostatas). Siūloma aiškiai įvardinti švietimo, mokslo ir sporto ministrui pavestose valdymo srityse veikiančią įstaigą, kuriai būtų pavestas licencijų formaliojo profesinio mokymo programoms vykdyti išdavimas. Šiuo metu Projektu Nr. 1 pasiūlytas su licencijų išdavimu susijusių nuostatų tobulinimas sukuria teisinį neaiškumą, nes licencijas išduodantis subjektas lieka numanomas, o ne aiškiai įvardintas. Tokia situacija nederą su Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ 10 punktu, pagal kurį teisės akte turi būti aiškiai ir nedviprasmiškai apibrėžiamos asmenų, kuriems taikomas teisės aktas, teisės ir pareigos. Kartu pažymėtina, kad nekeičiant Profesinio mokymo įstatymo 14 straipsnio 2 dalies ir 26 straipsnio 1 dalies 15 punkto, lieka iki galo neįgyvendintas tikslas atsisakyti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai nebūdingų politikos įgyvendinimo funkcijų, kartu netinkamai įgyvendinamas Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11

d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl aštuonioliktos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Vyriausybės programa), 46.7 papunktis. Be to, Profesinio mokymo įstatymo 14 straipsnio 2 dalies nuostata nederą su Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 29 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią valstybės politikos įgyvendinimo funkcijos ministerijai gali būti pavestos tik įstatymų nustatytais atvejais ir *nustatytam terminui*, kuris Profesinio mokymo įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nenustatytas.

2. Siūlytume redakciniu požiūriu tikslinti Projekto Nr. 1 lyginamojo varianto 7 straipsnio (keičiamo įstatymo 56 straipsnio) 2 dalies 1 punkte nurodytą datą (Projekto Nr. 1 tekste ji nurodyta teisingai). Kartu siūlome papildomai įvertinti, ar aptariamo straipsnio 2 dalies 3 punkte tikslinga vartoti terminą „ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai“ ir ar nevertėtų pasirinkti bendresnių formuluočių, prieš tai nustačius, kaip visoje valstybėje vadinami minėti padaliniai ir jų vadovai (ar vienodai ir tik taip, kaip nurodyta aptariamoje nuostatoje).

3. Siekdami teisinio reguliavimo aiškumo ir atsižvelgdami į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 10 punktą, pagal kurį teisės akte turi būti aiškiai ir nedviprasmiškai apibrėžiamos asmenų, kuriems taikomas teisės aktas, teisės ir pareigos, siūlytume tikslinti Projekto Nr. 1 8 straipsnio (keičiamo įstatymo 56⁴ straipsnio) 11 punktą, aiškiai nurodant iki kokios datos Nacionalinė švietimo agentūra parengia aptariamame punkte nurodytą pranešimą ir teikia šiame punkte nurodytas išvadas. Kartu siūlytina nurodyti subjektą (subjektus), kuriam (kuriems) šios išvados teikiamos.

Dėl kitų susijusių aspektų:

1. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento 25 punktu, Lietuvos savivaldybių asociacijos įstatų 2.2.2 papunkčiu ir atsižvelgdami į tai, kad Projekto Nr. 1 2 straipsnio (keičiamo įstatymo 38 straipsnio) 4 dalyje nurodoma, jog Nacionalinė švietimo agentūra ir savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas pasiekimų patikrinimus ir atlieka kitus veiksmus, taip pat įvertindami Projekto Nr. 1 4 straipsnio (keičiamo įstatymo 44 straipsnio) 2 dalies pakeitimus, pagal kuriuos, „<...> kai savivaldybės tarybos <...> sprendimų projektai dėl bendrojo ugdymo mokyklų reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo prieštarauja mokyklos bendruomenės sprendimams, siūlymus dėl tokios mokyklos reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo pateikia Nacionalinė švietimo agentūra“, siūlytume Projektus suderinti su Lietuvos savivaldybių asociacija.

Pažymėtina, kad Projektai su minėta asociacija nebuvo derinti. Tokia situacija nesuderinama su Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 38 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo išaiškinimais dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 94 straipsnio 2 punkto, kur ne kartą buvo konstatuota, kad pagal Konstituciją Vyriausybė, leisdama teisės aktus, turi

laikytis galiojančių įstatymų (2001 m. gruodžio 18 d., 2007 m. rugpjūčio 13 d., 2015 m. birželio 16 d. nutarimai), taigi ir tų, kuriuose nustatyta teisės aktų priėmimo tvarka. Ji turi laikytis įstatymų nustatytos Vyriausybės nutarimų parengimo, įvertinimo, derinimo, svarstymo, balsavimo dėl jų tvarkos (2007 m. rugpjūčio 13 d. nutarimas). Pažymėtina, kad Vyriausybės pareiga laikytis įstatymuose nustatytos teisės aktų priėmimo tvarkos ne tikrai gali, bet ir turi būti traktuojama kaip konstitucinė pareiga. Priimant teisės aktus negalima ignoruoti nė vieno įstatymuose nustatytos teisės aktų priėmimo tvarkos etapo ar taisyklės.

2. Derinimo pažymoje, pateikiant argumentus, kodėl iš dalies atsižvelgta arba neatsižvelgta į dvi Nacionalinės švietimo agentūros, vieną Teisingumo ministerijos ir vieną Vidaus reikalų ministerijos pastabą, nurodoma, kad pateikti pasiūlymai bus įvertinti Seimo rudens sesijai teikiant kitą Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimo projektą. Atsižvelgdami į tai, kad šioje išvadoje aptariaami Projektai, kuriais, be kita ko, keičiamas tas pats Švietimo įstatymas, taip pat galėtų būti svarstomi Seimo rudens sesijoje ir siekdami teisėkūros ekonomiškumo, siūlome apsvarstyti galimybę abu projektų paketus sujungti, o jeigu tokios galimybės nėra, teikime ar (ir) derinimo pažymoje aiškiau nurodyti priežastis, kodėl institucijų pateikti pasiūlymai šiuo metu negali būti įtraukti į Projektus.

3. Projektų aiškinamojo rašto 1 punkte nurodyta, kad „<...> pagal galimybes, turi būti įvertintos ir atskirtos projektinio (atrankos) finansavimo tvarkų teisinio reglamentavimo, konkursų organizavimo ir administravimo funkcijos, kad būtų užtikrinamas konkursų skaidrumas“, tačiau su šiuo teiginiu susijusios nuostatos į Projektus nėra įtrauktos. Siūlytume koreguojant aiškinamąjį raštą ir Projektus pasirinkti vieną iš alternatyvų: a) papildomai įvertinti aptariamo teiginio tikslingumą ir svarstyti dėl jo išbraukimo arba b) papildyti aiškinamąjį raštą ir Projektus straipsnių, susijusių su aptariamu teiginiu, pakeitimais (papildymais).

4. Siūlytume tikslinti Projektų aiškinamojo rašto 3 ir 4 punktus, kartu atkreipdami dėmesį į tai, kad aiškinamojo rašto 3 punkte turėtų būti aptariamas galiojantis teisinis reguliavimas, o 4 punkte turėtų būti dėstomi siūlomi teisinio reguliavimo pokyčiai (šiuo metu kai kurie būsimo teisinio reguliavimo aspektai išdėstyti aiškinamojo rašto 3 punkte).

5. Iš Projektų aiškinamojo rašto 7 punkto formuluotės „<...> projektų įgyvendinimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai iš *esmės* neturės“ nėra visiškai aišku, ar apskritai galima kokia nors, pavyzdžiui, minimali, įtaka.

Dėl Projekto Nr. 2 ir susijusio Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto pastabų ir pasiūlymų neturime.

Liucija Kriukovienė, tel. 8 706 61 804, el. p. liucija.kriukoviene@lrv.lt